

OV HØG KRØV VERÐA SETT BØRNUM Í DAG

Í SEINASTUNI HEVUR LJÓS VERIÐ **VARPAÐ Á TRUPULLEIKAR** VIÐ **HARÐSKAPI** Í YNGRU **FÓLKASKÚLAFLOKKUNUM**, MEN HETTA ER **ALS** IKKI NAKAR NÝGGJUR **TRUPULLEIKI**, SIGUR **MARJUN NIELSEN**, SÁLARFRØÐINGUR Í **SERNÁM**

FÓLKASKÚLIN

Ruth Winther Poulsen
ruth@söialurin.fo

Trupulleikar í yngru flokkunum kemur ikki einans fyri í føroysku fólkaskúlanum, hetta er eitt rák, sum vit síggja allastaðni, og hetta er als ikki nakað nýtt, sigur Marjun Nielsen.

– Sálarfrøðingar tosa nógv um sjálvregulering og at klára at hava tamarhald á sínum kenslum og síni atferð, at megna at rúma neiligum kenslum. Hetta er nakað, sum man ofta snakkar um at børn hava ringt við í dag

Spurningurin er, um børn veruliga hava verri við at stýra kenslunum í dag, ella um tað kann vera tað, at tað í dag verður kravt nógv av teimum. Kravið er, at tey klára at stýra síni atferð, og at tey klára at tillaga sína atferð eftir ymiskum støðum.

Børn fara tíðliga á stovn

Um vit hyggja at, hvussu nútímans familjan er inrættað, síggja vit, at børn fara á stovn sum seks mánaðar gomul. Longu tá verða tey von við at skula vera umgyrd av øðrum børnum á einum ógvuliga avmarkaðum plássi.

– Fyrr vóru børn heima, heilt til tey

skuldu í skúla, og tey høvdu eitt nógv størri pláss at spæla í. Og tá trupulleikar stóðust av ymiskum slag, kundu tey bara fara avstað eina løtu og fáa sær ein steðg. Hesum hava børn slett ikki móguleika fyri í dag.

Samfelagið í dag krevur, at børn hava sosialar førleikar, men hesir mennir tú ikki við bara at vera millum børn. Barnið fær fyrst og fremst vælmentar sosialar førleikar við í samspæli og samskipti við vaksin, serliga foreldrini.

Sjálvrealisering og barnauppæling

Tað, sum eyðkennir børn í dag og tað

samfelagið, tey liva í, er at tey hava meira at skulu velja frá enn at velja til. Tímatavurnar eru fyltar við aktivitetum frá morgni til myrkurs og dagarnir eru altíð ógvuliga skipaðir.

Og tað sama, um vit hyggja at foreldrunum. Hjá foreldrum í dag snýr tað seg ikki einans um barnaaling og húsarhald. Nógv verður tosað um sjálvrealisering og vit arbeiða ikki einans fyri at halda húsarhaldinum uppi, men tí tað gevur lívsgleði.

– Hetta vil siga, at familjan í dag realiserar seg nógv uttanfyri húsið, tey hava lítla tíð saman í familjuni men nógv tíð uttanfyri húsið saman við

Fá fylla nógv

– Nøkur børn hava tað øgiliga strævið, og tað eru ofta hesi, sum fylla nógv í okkara hugaheimi, sigur Birgit Arge, skúlastjóri í Hoyvíkar skúla

Børn hava meira brúk fyri teimum vaksnu í dag enn tey høvdu fyrr, og hetta krevur, at tey vaksnu taka sær stundir til børnini. Hetta heldur Birgit Arge, skúlastjóri í Hoyvíkar skúla.

Hóast tað hevur verið nógv frammi í seinastuni um at yngstu næmingarnir í fólkaskúlanum eru kropsliga og málsliga harðligir, er tað ikki nakað, sum Birgit Arge kennir aftur frá sínum skúla.

– Hatta er ikki nakað, man møtir dagliga, men tað er uttan iva ein trupulleiki hjá teimum, sum hava varpað ljós á málið.

Hon vísur á, at tað eru nakrir fáir næmingar, sum hava tað trupult, og hesir fylla ofta nógv í fólkaskúlanum. Hetta heldur Birgit Arge ikki er broytt gjøgnum árin, men tað er

nakað, sum er meira í fokus í dag enn tað hevur verið.

– Grundleggjandi eru børn øgiliga fitt og væl fyri uppá allar móguligar mátar. Men nøkur børn hava tað øgiliga strævið, og tað eru ofta hesi, sum fylla nógv í okkara hugaheimi. Vit síggja tey so væl, tí at vit altíð royna at lofta øllum børnum og hjálpa teimum.

Tað er ov lætt at siga, at børn í dag eru ov illa uppdreidd, heldur Birgit Arge. Børn eru øðrvísi uppdreidd í dag enn fyrr. Tey hava nógv at siga, og tey verða nógv spurð, og tey góðtaka ikki bara alt, sum verður sagt.

Nógvir pallir og ymiskar spælireglur

Birgit Arge heldur, at tað at børn

MYND: ÁLVUR HARALDSEN

hava so nógv at gera í tí dagliga kann gera tað trupult hjá teimum at fyrhalda seg til ymiskar atferðarháttir tey ymisku støðini.

– Børn í dag liva eitt øgiliga samansett lív og hjá summum er lívið nokk so fløkt. Tey hava nógvar pallir, sum tey ferðast á, tey eru í skúla, í frítíðarskúla, til ymisk ítriv, og so kann heimalívið eisini vera fløkt. Tað kann sikkurt vera ørymlandi hjá einum barni at vita hvussu man ber seg at á hvørjum palli.

Hon heldur eisini, at tey vaksnu kundu verið betur til at markera seg og til at sett sær tíð av til tað einstaka barnið og greitt tí frá hesum ymisku spælireglunum í samfelagnum.

– Eg haldi, at børn virkuliga hava brúk fyri vegleiðing í dag, og eg vildi ynskt, at vit høvdu meira tíð at tikið okkum av tí einstaka barninum.